

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

222

616.914

2004

ԱՇ

ԷԱԽՕՏ

ՉԻՉԻՔ ԻԼԼԷԹԻՆԻՆ :

ՊԻՐԻՃԻՔ ԹԷԹՊԻՐԻ

ԱՍԻԹԱՆԷ

ՄԱԹՊԱՍՅԸ Յ : Գ . ԹՕՁԼԵԱՆՏ

— 1871 —

16542

(222).

ԱՇ

ԵԱԻՕՑ

ԶԻԶԷՔ ԻԼԼԷԹԻՆԻՆ

ՊԻՐԻՃԻՔ ԹԵՏՊԻՐԻ

ԱՍԻԹԱՆԷ
ՄԱԹՊԱԱՅԸ Յ . Գ . ԹՕՂԼԵԱՆՑ
) (1871) (

(45092-64)

31901-64

ՄՈՒԳԱՏՏԷՄԷ

Պիր վազթտան պէրու էօթէտէպէրիտէ չիչէք
 լէթինին պաշ կէօսթէրիպ նիճէ] պիտուչարըն
 ուրպան կէօթիւրտիւքտէ օլտուղուն կօրէրէք
 էիշպու իլլէթին էօնիւնիւ ալմաղա պիրիճիքթէտ-
 իրիօլան աշն իւղէրինէ չօքլար էմնիյէթիտմէյիպ
 ճրա խտէմէտիքլէրինի վէէհէմմիյէթ վէրմէտիք-
 րինի տախի կէօրէրէք, պու տէֆա լիագաթլը
 իրղաթըն զաթէն չօճուղլարնահվալը իւղէրինէ
 էէլիֆիթտիլի քիթապըն աշա տայիրօլան դըս-
 ընըայրուճա թապ իթտիրիպէհալիէ օգուտմայը
 այիղ կէօրմիւչիւղտիր պախուսուս շիմտի քիսա-
 էյի Շահանէտէ պատիհալա օլարագ էօթէտէ
 վերուտէաշ իտէնլէր թային օլունուպ, վէ հալեա
 օքլար էմնիյէթ իթմէմէքտէտիրլէր :

* * *

ԱՇ

ՍՇ ԻԹՄԵՔ

Չիչէք իլլէթի, էօյլէ պիր տէհչէթլու խասթալըդ տըր քի, չօգ տէֆա դօլէրա եախօտ եու մուրճադ խասթալըդլարը դատար զիեա ա մուճիպ օլուր Տօգուղուն ճու տէվիրտէն իլէրի, պու խասթալըդը զիքը խտէն եօգ տուր. տիմէք քի, պու պուլաչըդ խասթալըդ եա օ տէվրտէ մէ յտանէ չըգմըլ վէ եախօտ ծնտան էվվէլ հեքիմլէր պունու թանը յամամըլար տըր: Հէր նէ հալ խէ, տօգուղունճու տէվիրտէ Ռաղէղնամ Սճէմ հէքիմ պու խասթալըդըն եէր եէր չօղալմասընը կէօրէրէք, պունուն իւղէրինէ ուղուն ուղատըյա եաղմըլ, վէ հէր պիր մուղիրըլէրի վէ նէթիճէլէրինի էհալիյէ պիլտիրմիշ վէ թանըթմըլ:

Աէօրիւնիւր քի, Գավգասիալը վէ Սրաբիալըլար, հէր քէս քէնաի էօմիւ իչինտէ պիր վէ պաղէն իքի տէֆա պու խասթալըղա տիւչար օ-

լուս , էօլմէսի վէ եախօտ էօլմէսէտէ հէյիէթի
ասիյէլէրինտէն չըգմալարընը կէօրէրէք , իշ սու
լլէթի տէֆ իթմէք իչին պիր շարէ արամըլար .
լաքին մուհարէպէլէր , բամթըրտը վէ իթթիֆադ-
սըզլըզ , Շարդ թարաֆլարընտան եալաշ եա-
վաշ իլմի վէ քիթապէթի գալտըքմըշ օլտուզուն-
տան , պիլմէյիզ քի սու թէտպիրի քիմ աջա-
տը վէ քիմ սուլտու . եալընըզ շու գատարը
պիլիրիզ քի , սօն տէվիրէրտէ Շարդըն Սախա
թարաֆլարընտա էօթէտէ պէրուտէ պիր գաշ
իլաճ եաքան դարըլար կէօրէլըսիւ քի , սուն-
լար չիչէին գասուզու իլէ աշ իտէրլէր իտի , վէ
իշ սու աշ օլանլարըն չըգարտըզլարը չիչէք զա-
յէթ հաֆիֆ սուրէթտէ օլտուզունտան , հէյ-
էթէլէրինտէն չըգըտ կիւզէլլիքլէրինի դայպ իթ-
մէզլէր վէ եախօտ էօլմէզլէր իտի : Շունու տա-
խի պելաիրմէլիլիզ քի , օլ վագըթքի աշ իթտի-
րէնլէր , դիեատէ կիւզէլլիքլէրինի դայպ իթմէք
իսթէմէյէնլէր իտի , նիչէ քի էօլիւմտէն գօր-
գանլար . սունու իչին զամէն չիրքինլէրէ աիզ-
գամ իթմէյիպ , եալընըզ կիւզէլ չօճուզլարը
աշ իթտիրիրլէր իտի : Նէ ֆիքիրէ օլուր իտէ օլ-
սուն , Շարդ թարաֆընտա աշ իթմէք վար իտի
պա իոուսուս Մթամագօլտա : Անկիրիզ ասըլլատէ-
լէրինտէն Աէտի Աօթլէյ Մօնթաիլու նամ գտ-

տուն Իսթանպօլա կէլտիլնտէ , աչ օլանլար մ
 զայնթ հաֆիֆ չիչէք . պարտըզլարընը կէօրէ-
 րէք (*), տէր հ . սանի 1721 թարիխնտէ պու-
 թէտպիրի Կնկիլթէրրայա պիլտիրտի : Կնկիլիզ-
 լէք պու թէտպիրին ֆայխտէսինի կէօրէրէք ,
 հէր եանտա վէ Ամէրիգատա քէնտի հիւքմէ-
 րինտէ պուլունան եէրլէրտէ տախի ինրա իթ-
 մէյէ պաչատըլար : Պիր վազըթ սնրա տախի
 գուվվէթլի , լաքին կիւլմէյէ շայան պիր միւ-
 ճատէլէտէն սօնրա , Ֆրանսա տախի իշ պու
 թէտպիրի գուլլանմայա րէյ իթտի :

Սլ գէման պաչատըլար հէր եէրտէ չիչէյին
 գապուզու եախօտ իշլինի իլէ աչ իթմէյէ , պա
 խուսուսու Կնկիլթէրրատա քի սէնէ պէ սէնէ պէ-
 տիհավա օլարագ հէր եէրտէ աչ իտէրլէր իտի .
 օլ վազըթլար Ալօստէսթըրիտէ սէնէ պէ սէնէ աչ
 օլանլարըն իչնտէն պիր գաչ ինէկտէն սիւտ սը-
 զար գէօյիւլէրին իւսթլունտէ աչ թութմատը-
 ղընը վէ հէր նէ եաքսալար չիչէք չըգարմա-
 տըզլարընը ձէննէր նամ Աէս.քէյ հէքիմի կէօ-
 րէրէք , սէպէպլինի արատը , վէ պունլարըն , ի-

(*) Չիչէք ելլէթինին չօգ օլտուզու եէրտէ , եկէր աչ
 իթմէք իխան լաղըմ օլան իրինի էլէ տիւշուրէմէյէճէք օ-
 լուր իտէն , առլ չիչէին գապուզունու ալլազ վէ պիր ազ
 սուիլէ ըսլաթալքտան սօնրա աչ իտէրսին : Աչ օլան չիչէք
 չըգարըր լաղին չըգարաղըր չիչէք տայիմ հաֆիֆ օլուր :

նէին չիչէք իլլէթինէ միւսլթէլա օջուպ , մէմէ-
 սինտէ տէ չիչէք պուլունտուլունտան , վէ սիւտ
 սըղարլարըն էլլէրինտէ պիր եարա վէ եախօտ
 պիր եէրի չըզըմըջ օլտուլու հալտէ , սիւտ սըղ-
 տըզլարը վադըթ մէմէնին իւսթիւնտէքի եա-
 րանըն իրինինէ թօգանմըջ , վէ պիր դաչ կիւն
 սօնրա , քէնտի էլլէրինտէքի պուլունտան եարա-
 նըն եախօտ չըզըմըջ եէրին էթրաֆլարընտա մէ-
 մէնին իւսթիւնտէ պուլունտան չիչէքէր կիպի չի-
 չէք տըշարը վէրմիշ , վէ պիր դաչ կիւն սօնրա
 դուրումուշ , վէ թէքմիլէն կէշմիշ , Աայրու
 պունտան սօնրա աշտան վէ չիչէքտէն պուլաշ-
 մայա օլան եազընլըզլարընը դայպ իթմիլչէր
 տիր : Պունուն իւզէրինէ մէրգում ձէննէր պիր
 չօդ տիւչիւնտիքտէն սօնրա , ինէին մէմէսինին
 իւզէրինտէքի չիչէին իրինինտէն ալըպ աշ իթմիշ
 վէ աշըն ինէին իւզէրինտէ պուլունտան չիչէքէր
 կիպի ուֆադ չըպանլար չըզարտըղընը , վէ պու-
 սուրէթլէ աշ օլանըն կայրու չիչէք չըզարմատը-
 ղընը կէօրմիւշ : ձէննէրտէն սօրա Բիրսօն , Ռի-
 մօնս , Վուտլիլ վէ սայիրէլէր տախի թէճըիւ-
 պէլէր իթտիքտէն սօնրա , աշըն , չիչէք իլլէթինէ
 պիրիճիք թէտպիր օլտուլունու 1798 սէնէսինտէ
 իլան իթտիլէր : Աայրու օլ կիւնտէն պաշլայա-
 րադ , հէր եէրտէ թէճըիւպէլէր իթտիքտէն

սօճորա , պիր դաչ սէպէպէ մէպնի էվվէլքի իւ-
սիւլի պիր եանա պըրագարագ , մէգքիւր իւ-
սիւլի , եանի ինէք չիչէինտէն աչ իթմէյէ պաշ-
լատըլար :

Էվվէլա ասըլ չիչէքտէն աչ իտեր իտէն , չը-
դան չիչէք տայիմ հաֆիֆ օլամազ վէ պաղէն,
էօլիւմ տախի օլուր . իքինճի . ինէկ չիչէինտէն
աչ իթմէնին հիչ պիր դիեանը եօգ տուր : Լա-
քին էկէր իքիսիտէ չիչէքտէն էմին իտէպիլիը-
լէր իտէտէ , եինէ աղ գօրգուսու օլանը գուլ-
լանմագ լազըմ տըր :

ԱՇ ԻԹՄԷՔ ԻՉԻՆ ԼԱԶՐՄ ՕԼԱՆ ՆԻԶԱՄԼԱՐ

Էվվէլա հէր սինտէ օլանլարա աչ օլապիլիը ,
լաքին չօճուղլուքտա աչ իթմէք տահալիլի տիր ,
չիւնքի պիրինճիսի աչ չօճուղլուքտա տահա իյի
թութար , վէ իքինճիսի , գապիլ տիր քի աչ օլ-
մատան չիչէք չըգարսըն : Պազըլար չօճուղուն
տօղտուղունտան պիր քաչ սաաթ սօճորա աչ իթ-
տիլէր , լեաքինէօյլէչաբուք աչ իտէճէք օլուր ի-
սէն չօգ վազըթ թութմաղ , վէ իքինճիսի , չօճուք
իւչ այլըգ օլմայընճա չիչէք չըգարմայա տայիր
պիր գօրգուսու եօգ տուր(*) , իմտի էքսէրի իքի

(*) Փարիզին Մաթէօճըն Ճէնէվուանըն Կորինի Իսթա...

պուշուք եախօտ իւչ այլըք օլտուղու զէման աչ
խտէրլէր :

Եաղըն աշըն չիչէի շարուք հուտուլէկէլիը , վէ
պունուն գըտար օլարագ , գըչըն սուգ վագըթ-
տա աախի կիճ տիշարը վէրիը :

Իհթիեար եախօտ եաշընը ալմըչ ատէմի աչ
իթմէք իչին ըսզըմ տըր քի , էվվէլ գօլունուն
իւղէրինէ լախա գօյարագ , վէեախօտ եըյգայա-
րագ , տէրինին սէրթիղինի կէվչէթտիրէսին
պունուն գըտար օլարագ տէրիսի կէվչէկ օլան
պիը չօճուղու աչ խտէճէք օլուը խէն , իւքին-
տէն աչ խտէճէք եէրինի պիը պէղ բարչասը
իլէ սըգը սըգը սկմէք ըսզըմ տըր :

ԱՇԸՆ ԻՐԻՍԻՆԻ ՆԷ ՎԱԳԸԹ ՎԷ ՆԷ ԵՅԼՏԱ ԱԼՄԱԼԸ

Էվվէլա , էյի թէէսիրի օլտուն իչին չիչէք եա-
րասընըն իրինինի պուլանմասան ալմալըսըն :

Իքինճի , իրինինի ալմագ իչին եարասընը ,
պիը ալէաթ իլէ տէլէրսին , լաքին ալթընա տօ-

թիսթիգէնէ պագարագ , տայիմա իւչ այլըք օլմոյան չօ-
ճուղար չիչէք չըգարմաղար , լաքին շունուտա իշար խտէ-
լիմ , պունուն գըտար օլարագ չօճուք տօղտուղունտա ,
չիչէք ելլէթի տախի իսթիւնտէ տօղար , նասըլ Բլանք
Պուսքէ վէ Բէյէ նաղըլ խտէրլէր :

դունմասըն , պունունլա իրին դօլայլըզլա ադար
վէ նէ իւղէրինէ արածագ իսէն ալըրսըն :

ԱՇՐՆ ԻՐԻՆԻՆԻ ՆԻ ԵՕԼՏԱ ՍԱԳԼԱՄԱԼԸ

Էլվէլա , ատէթ օլան պիր իւսիւլնէշտէր իւղէ-
րինէ սաղլամագ տրր , նէշտէրին ուճունու իրինէ
սիւրէրսին , վէ իւղէրինտէ պիրազ դուրուտուգ-
տան սօնրա , նէշտէր չէրչիվէսինէ սիւրիւնիպ , աշ
դայրպ օլմասըն իչին , ալթընա պիրազ պէզ սա-
րարսըն , գուլլանտըղըն վագըթ նէշտէրին ու-
ճունու պիրազ սօուգ սու իլէ ըսլատըպ էօյլէ
աշ իտէրսին , լաղին պու իւսիւլ իլէ , անճագ
պիր դաշ կիւն սագլայյապիլ իրսին , չիւնքի ծնտան
նրա պօզուլուր :

Իքիճի իւսիւլ , ճամ իւղէրինէ արմագ տրր ,
տէօրթ քէօշէ ճամ բարչասը ալըպ վէ չիչէին
եարասընը տէլիպ իւղէրինէ սիւրմէնի , իրինիլի
ճամըն իւղէրինէ ալըրսըն , վէ եինէ օ պիչիմտէ
վէ օ պէօյիւրլիւքտէ պիր ճամ ալըպ , ծնու
տախի եարայա սիւրէրսին , սօնրա եարայա սիւ-
րունիւլէն թարաֆլար պիրիպիրինէ կէթիրիպ
գաբար ս , էօյլէքի աշըն իրինի , իքիսինին արա
եէրինտէ գալըր , վէ հավա արմասըն իչին էթ-
րաֆընը պալմօմաւ իլէ գաբարսըն , պէօյլէլիքլէ

ուղուն միւտտէթ վէ պօղուլմագսըղըն աչը տագ-
լայապիլիրսին , վէ նէ վաղըթ գուլլանմագ իս-
թէրիսէն , պալմամույու սէօղիւպ , ճամլարը պի-
րիպիրինտէն այըըըսըն , վէ արա եէրինտէ պու-
լունան իրինինի , եաղ գաթըլըղը գառար սուլու-
լաթմագ իչին , պիր ազսու տէօղիւպ գուլլանա-
պիլիրսին : Պրիթօնօն ուղուն վէ տար շիշէլէր
խճատ իթմիշտիր : Սչըն իրինինիիչինէ ալտըղսան
սօնրա , շիշէլէրին իքի թարաֆընը տախի էրի-
տէրէք գաբար իտի : Պու իւսիւլ իլէ , իչինէ
ասլա հավա իշլէմէյիպ , իրին տախի սուլու
գալըր :

Պագըլար տա գալայտա եարըլմըշ ինճէ քեա-
ղըտար իչինէ ալըրլար եարանըն գապուղունու
վէ աշ եաբտըղլարը զէման սու իլէ եումուշա-
աըպ գուլլանըրլար :

ԱՇ ԻԹՄԷՆԻՆ ԻԻՍԻԻԼԻ

Վագատ հէր նէրէտէ օլուր իսէ աշ թութար
լաքին , գատիմ գօլ իւղէրինտէ եաբարլար , Սչ
իթմէնին իւսիւլլէրի չօղ սուրլաքին պիղ տայիմ
գուլլանըլանլարը սէօյլէրիղ :

Սչը , կէրէք չիչէյին եարասընը տէլիպ , ի-
րինինի ալտըղըն անտէ եաբսան , վէ կէրէք , պա-

լատէ զիքըր ի թտիմիդ իւսիւլ իւղրէ , սագլատըգ-
տան սօնրա եարսան , եինէ աշ ի թմէնին իւսիւլի
պունլար տըր . եանի ,

Պիրինճի իւսիւլու , Սօլ էլին իլէ , աշ իտէճէք
գօլունու թուժարսըն վէտէրիսինի կէրէրսին , վէ
օ պիր էլինէ տէ քէսէճէք քէսկին պիր ալեաթ
ալըրսըն , մէսէլա նէշտէր վէ սայիրէ իշ պու ա-
լեաթըն ուճունու իրինին իզինէ սօգուպ , վէ պիր
պուչուք չըզկը բայը տէրինլին , վէ իքի չըզկը
բայըտէրիսինի քէսէրսին , պէօյլէլիքէ աշ պիժէր
կայրու պիրեարաճայըն եօգտուր :

Իքինճի իւսիւլ , քի էսկիտէն գալմըշ տըր
տէրիսինի քէսէճէք եէրինի տէլէրսին : Պուլլանտը
ղըն ալեաթըն ուճու սէմէրի օլմալը տըր , իյնէ
նէշտէր վէ սայիրէ , պունլարըն հէբսինինտէ միւ-
քեաթաթը պիր տուր . պալատէ գիքըր ի թտիկի-
միդ կիպի , սօլ էլին իլէ , գօլունու թուժարսըն ,
օ պիր էլինէ տէ , ալեաթըր իրինին իշինէ սօ-
գուպ , տէրիսինին իւզէրինտէն շէվինէ պիր պու-
չուգ չիզկի բայը սօգարսըն , պէօյլէ եարտըքտան
սօնրա , նասըլ քի շէվինէ սօգտուն իտէ , էօյլէ-
տէ կէրի ալըրսըն ալեաթը , վէ էկէր պիր գաշ
տաղիգէ ալեաթը պըրադըր իտէն , ֆէնա օլ-
մալ , շիւնքի , իրին գանըն ճէվէլան ի թմէսիլէ
գօլայլըք գարըշըր :

Հէր պիր գօլուն իւղէրինտէ պիր եերտէ
եարսան էլ վէրիր , լաքին տայիմ , վալիտէլէրին
ըահաթլըղը իչին , պիր գօլուն իւղէրինտէ ,
պիրիպիրինտէն պիրաղ ուզաք օլարազ իւչ տէօրթ
եերտէ եարարլար :

Պունլարը եարտըքտան սօնրա աչ օլանը կի-
յինտիրիրսին , պէքլէմէք լեաղըմ տէյիլ , չիւն-
քի իրին անինտէ իչերի չէքիլիր :

Պաղը սիրինճի տէֆատա թութմազ , օլ վա-
ղըթ եէնիտէն եարմազ լեաղըմ տըր , դապիլ
տիր քի պիր իւչ իւնճիւ տէֆա տահա եարմազ
լաղըմ օլուն , հերնէ հալ իսէ , նիհայէթ
թութար :

ԱՇԸՆ ՉԻՉԻՆ ԹՈՒԹՄԱՍԸՆԸՆ ՆՐՇԱՆԵԼԷՐԻ

Աչ իթտիկին կիւնտէն 4 կիւն սօնրա , քէն-
տի եարտըրն եարատան պաչգա , հիչ պիր
չէյ կէօրէմէսին , եարատա էքսերի ուֆազ օլ-
տուունտան , չարչաիուզ գարանըր , վէ հէման
հիչ պիր չէյ կէօրէմէսին : Լաքին 48-60սաաթ-
տան սօնրա , աչ իթտիին եերտէ պիր սերթլիք
կէօրիւրսին , վէ բարմաղըն իլէ միւչահէտէ ի-
տէպիլիրսին , էլ իլէ պազտըղընտա , օրանըն պի-
րաղ գապարմըչ , վէ սարը պիր ըէնք քէսպ
իթմիչ օլտուղուն կէօրիւրսին

Իքրինճի կիւնի եարանըն թա օրթա եէրինտէ-
քի տէրինին եաբըշմըշ վէ տէօրթ թարաֆը
դըրմըղըլանըպ դապարմըշ օլտուղուն կէրիւրսիւն:

Տէօրտիւնճիւ կիւնիւ , էթրաֆլարը զիեատէ-
դըրմը գըլանմըշ վէ զիեատէ դապարմըշ կէօ-
րիւրսին . էօյէ քի ուզագտան պագտըղընտա տա-
իի դապարմըշ օլտուղուն կէօրիւրսին , օլ կիւ-
նի եարանըն օրթասը զիյատէ եաբըշըպ տէրին
տիր , վէ էթրաֆը պիր պուշուք չիգլի բայը
դըրմըղըլանըպ տիշարը վէրմիշ տիր :

Սէտինճի կիւնիւ , եարա դիատէ եասըլան-
մըշ , վէ գըրմըղըլըգ , եարանըն օրթասընտան
պիր ազ ուզագ էթրաֆընտա կէօրիւրսիւն , իքի-
նին արա եէրինտէ պիր եուվարլակ տահա վար
քի պէյաղըք ախզ իթմիշ տիր , տէմէք քի
եարա տօլմահայ պաշլամըշ տըր :

Սէքիգինճի կիւնիւ եարա պէօյիւր , շիշէր , վէ
մօրարըր , էթրաֆտաքի դըրմըղըլըգ բէնպէլէ-
նիպ եայըլըր :

Տօգուղունճու վէ ծնունճու կիւնիւ , եարա
պիր եանտան պէօյիւր վէ տօլար :

Օն իքինճի կիւնիւ պաշլար գուրումայա , վէ
օրթա եէրինտէ սպու իմնի պիր շէյ բէյտա
րտգ : Պու կիւնէտէք ես անըն իշինտէքի իրին
պուլանըք տէյի իտի , լաքին պու կիւնտէն սօն-

թա պաշար պուլանմայա վէ էթրաֆտարի տի-
շարը վէրիշ վէ շիշկինլիք սէճնէր , վէ էթրաֆ-
տաքի տէրիլէր սոյուլմայա պաշար :

Մն իւշիւնճիւ կիւնիւ , եարա պիւսպիւ-
թիւն պուլանըր , վէ սարը իւզէրինէ պիր բէնկ
քէսպ իտէր . տէլտիլնտէ թարագ ադար : Պու-
կիւն , տէյիլ եարանըն եէրի , իլլա թէքմիլ
էթրաֆըլլա գապուք պաղլամայա պաշար

Մն տէօրաիւնճիւ կիւնիւ , եարա պիւսպիւ-
թիւն սէրթլէշմիշ տիր , վէ պաշար եամլաշ եա-
վաշ քիւշիւլմէյէ , քուրումայա վէ սիւեահլան-
մայա վէ գաշ քի եարանըն տըշարը վէրիշի սէօ-
նէր իսէ , տէրինլն շիշկինլիղի տէ սէճնէր :
Պէօյլէլիքլէ , եիկիրմիտէօրթ եախօտ եիկիրմի-
եէտինճի կիւնէտէք , գապուք թէքմիլէն մէյ-
տանա չըդար , կայրու օլ վագըրթ գապուք տա
տիւշէր , պաղէն սարը իւզէրինէ պաշգա պիր
գապուք կէլիր , օտա տիւշէր վէ եէրինտէ պիր
պէրէ կէօրիւրսին : Իշ պու պէրէ տէրին , գա-
յէթ կէվ շէք , վէ ասըլ շիշէք կիպի իշի էյրի
պիւյրի շիշէկլէրլէ տօլու տուր : (*)

(*) Եարա պաղէն իքինճի կիւնիւ , պունուն դըտող
օլարագ պաղէն 20—24 կիւնտէն պաշար ուճ վէրմէյէ
եարաըղըն աշար պաղէն պիրիպիրինէ եարըլպ , եու-
վարլազլը , օլամագ : Պաղէնտէ շիշէլն եարատը իլէ պէ-
րապէր , եալան շիշէք եարատը տախի չըդար պաղէն տա-

ԱՇԸՆ ՆԵՔԻՃԻԼԵՐԻ

Գատիմ տիժրէմէք կէլմէզ , չօդ վազըթ
եալընըզ աչըն եէրի գաչընըր , եանար , վէ
պազէն հիչ սիր շէյ օլմազ , Պունուն զըտաղ
օլարագ , պազէն շիտտէթլի պիր թիժրէյիչ կէ-
լիր վէ եախօտ եարանըն գապարըչը գօլ իւղէ-
ըինէ եայըլըր վէ սայիր եէրտէտէ թարագ պաղ-
լար :

ՕԼ ՎԱԳԸԹ ԻՃԲԱ ԻՏԵՃԻՔ ԹԵՏՊԻՐԼԵՐԻՆ

Աչ իչին եաբըլաճագ պիր շէյ եօդ տուր ,
չօճուու թութուսլ էլտէ հասս իթմէք վէ եա-
խօտ սայիր բէհրիզ թութտուրմագ լազըմ տէ-
յիլ : Լաքին էկէր թիժրէյիչ վէ եախօտ սայիր
պիր վազա զուհուր իտէր իսէ , օլ վազըթ բէհ-
րիզ իթտիրիրսին , պունտան սայիր եաբաճագ-
լարընա հէքիմէրտէն մալիւմաթ ալըրսըն :

ԵԱԼԱՆ ՁԻՁԻՔ ՍԱՀԻՋՏԻՆ ՆԱՍԸԼ ՖԵՐՔ ԻԹՄԵԼԻ

Էվվէլա շունու պիլմէլի քի , եալան շիչէք
եա աչ օլտուղու կլէն վէ եախօտ իքինճի կիւ-

իի եարա աչ իթտլին եէրտէ չըգմայըզ , սայըր եէրտէ
չըգար :

նիւ աշայլար , վէ պիր դաչ կիւն իշինտէ պի-
թէր , վէ դապուղու տիւշտիւքտէ , սահին չի-
չէք կիպի , տիւշտիւիւ եէրտէ կէվչէք պիր պե-
կէօրմէսին . շիմտի սօնրադի սիւվալիմիլ
ու աթիտէքի տիր :

ՔԻՉԷՒ ԻԼԼԵԹԻՆԵ ԱՇ ՊԻՐԻՃԻՒԹ ԹԵՏԱՅԻՐ ՄԻ ՏԻՐ

Տիւնեանըն տէօրա թարաֆընտա աշ օլանլար-
տան պինլերնէ չիչէք չըգարտըլարընտան չօք-
լար էմնիյէթլերի մահվ իթմիշլեր տիր :

Պաղը , աշ օլանըն չիչէք չըգարմասը աշ
խտէնին ֆէնա աշ իթմէսինի սէպէպ թութարադ-
ֆասըլ իթտիլեր :

Աշ իտէնլերտէն պիր դաչը տալի . քէնա
աշ իթտիքլերինին չիչէք չըգարմըշ օլտուքլա-
րընը իշիտէրէք ,, պէնիմ աշ իթտիլիմ չիչէք
չըգարմազ օ չիչէք չըգարմազ ,, տէտիլեր :
Չէր քէս պու գարմազարըշ էֆքեարլարտան
իլերի կէլիք ֆէնալըլարը ֆարք իտէպլիլեր :

Իմտի , պունլար իւզերինէ տիւշիւնէրէք աշ
իզերինէ պու գատար ուղուն ուղատըյա եաղ-
մազ քէնտիմէ պիր պօրն ատա իտէիմ :

Էվիլլա , քէնտի աշ իտտիլի ատէմին չիչէք
չըգարմասընը միւնքիւնսիզ ատա իտէն իյիճէ

պիլոնն քի աշ օլանն , տէյիլ պիր թէֆա , իլլա-
պիր իքի տէֆա չիչէք չըգարըր , իմաի պունտան
սօնրա պէնիմ աշ խափիմ առէմ չիչէք չըգար-
մազ , ծնունքի չիչէք օլմամալը տիմէսինէր .
իքլինճի , աշ ֆէնա օլմուշ սուր տիյերէք լիյա-
գաթը զաթլարը ֆասըլ խտէնէրի տախի
էյիճէ պիլոննէր քի , Կվրոպա հիւքիւմէթլէրի
թարաֆընտան թայլին օլունան առէմլէրին իթտիք
լէրի աշլար տախի , չիչէքտէն խալի օլամայօրլար :

Նիհայէթ պունլարը կէօրերէք աշ իւզէրինէ
էմնկէթ իթմէյէնէր տախի պիլոննէր քի , պու-
մէսէլէ , Բրուսիա վէ Վերմանիատա պիր չօգ
միւճատէլէ թահարնտա պրազըլտըգտան սօնրա
աշ չիչէք իլլէթինին պիրիճիք թէտպիրի տէյիլ
տիր տիյէն պուլունմատը , պիր արա Փարիզին
հէքիմիք ազատէմիասը , աշըն չիչէք իլլէթինէ
Փայտէսի վար մը եօգ մու , վէ էկէր Փայտ
վար խտէ նէ կէօնա դուլլանմադ լազըմ տըր
արայըպ թէֆթիշ իթմէք իչին պիր չօգ թէֆ-
թիշնապ իթտի : Նշպու մէսէլէ պունտան 25 30
սէնէ ազատէմճէ հալեա միւճատէլէ թահարն-
տա խտի վէ պու միւճատէլէյէ դարըը պիր գա-
րար վէրիլմէսի անճադ 23 սէնէ դատար օլտու :

Ելթէ Փարիզ ազատէմէասընըն վէրտիկի
գարարի :

1—Ս, շ , չիչէին թէտպիրի տիր լարին աշ օ.
լան պազէն չիչէք չըգարըր :

2—Ս, շ օլան չիչէք չըգարըր իսէ , չօգ տէֆա
հաֆիֆ սուրէթտէ չըգարըր :

3—Ս, շ պիր վաղըթ սօնրա քէնտի գուվլէ-
թինի զայպ իտէր , էօյլէքի սաղընմադ իչիւն

8—10 սէնէտէ պիր եէնիտէն աշ իթմէլի :

